

Tilburg Kort

Jaarboek

Nog op de valreep van 1985 verscheen het Noordbrabants Historisch Jaarboek 1986. Het derde deel alweer van het vervolg op *Varia Historica Brabantica*. In de bespreking beperken we ons op dit moment tot een enkele algemene opmerking en een kort overzicht van de artikelen die (in belangrijke mate) betrekking hebben op Tilburg.

De redactie van het jaarboek bespreekt in de kroniek diverse regionale en lokale reeksen, jaarboeken en bundels. Terecht ligt hier een taak voor een provinciaal jaarboek. Tot nu toe is de redactie er niet toe gekomen aandacht te besteden aan mogelijk interessante artikelen die voorkomen in de vele heemkundige tijdschriften waar Noord-Brabant zo rijk aan is. Mogelijk omdat een opsomming hiervan in Brabants Heem verschijnt? Ook het tijdschrift 'Tilburg', waarvan ten onrechte wel verondersteld wordt dat het de opvolger is van het heemkundeblad 'Actum Tilliburgis', is tot nu toe aan de aandacht van de redactie ontsnapt.

Wel besteedt het jaarboek 1986 aandacht aan deel VII van De Lindeboom, het jaarboek van de Tilburgse archiefdienst. Het in het voorjaar van 1985 verschenen deel VIII heeft men niet meer mee kunnen nemen. Een zo actueel mogelijk beeld van de geschiedschrijving in de provincie kan het Noordbrabants Historisch Jaarboek, ook door de productietijd, helaas (nog) niet geven.

In het derde jaarboek komen zes artikelen voor waarvan er vijf in meerdere of mindere mate een aspect van de Tilburgse geschiedenis behandelen. Er is zoveel aandacht voor Tilburg, dat coördinerend overleg met jaarboek De Lindeboom niet overbodig lijkt. Overigens blijft het uiteraard aan de auteurs voorbehouden om te bepalen waar zij hun artikel ter plaatsing willen aanbieden.

W.H.Th. Knippenberg besteedt in zijn artikel 'Broederschap in Noord-Brabant', uiteraard ook

aandacht aan Tilburgse godsdienstige verenigingen voor leken. De schrijver vermeldt ondermeer de Bedevaartbroederschap Hakendover, de Broederschap van O.L. Vrouw van Kevelaer en de Broederschap van St. Christoffel.

A.C.M. Kappelhof bespreekt in zijn bijdrage onder de titel 'De invoering van een nieuw belastingstelsel in de Meierij van Den Bosch 1648-1658' ondermeer de relatie van de (nieuwe) belastingen tot de Tilburgse textielindustrie. Interessant is zijn veronderstelling dat de Tilburgse industrie zich in de 18e eeuw mogelijk parallel aan de Leidse ontwikkelde. En niet, zoals wel gedacht wordt, al vóór 1780 een opleving vertoonde als het slecht ging met de Leidse wolindustrie.

A.W.M. Bogers wijst er in 'De 's-Hertogenbossche Dingsdagse en Vrijdagse Courant 1771-1780' op, dat deze krant ook in die tijd al in Tilburg werd gelezen. Hij leidt dit af uit de advertenties.

Ruim 90 pagina's van het jaarboek worden in beslag genomen door twee artikelen die in hun geheel 'Tilburgs' zijn. Het ontbreekt hier aan ruimte om ze uitvoerig te bespreken. We komen hier later op terug.

C.G.W.P. van der Heijden wijdt een lijvig artikel (p. 115-182) aan de Tilburgse textielstaking. In de gedegen studie, die deel uitmaakt van een onderzoek naar de ontwikkelingen in de Tilburgse wolnijverheid gedurende de periode 1920-1940 wordt, behalve wat via diverse artikelen van de hand van Ton Wagmakers al bekend was, nieuw materiaal aangereikt afkomstig van werkgeverszijde. Zoals hij in zijn ondertitel aangeeft acht de schrijver de staking een wisselwerking van economische, sociale en politieke factoren.

M.J.J.G. Rossen schrijft in 'Het Tilburgse volkshuisvestingsbeleid 1902-1909' over het langdurig ontbreken van een positieve instelling bij het Tilburgse gemeentebestuur ten aanzien van de volkshuisvesting.

Henk van Doremalen

Noordbrabants Historisch Jaarboek 3 (1986), uitg. Het Noordbrabants Genootschap 's-Hertogenbosch/De Walburg Pers Zutphen, 1986, 271 blz. ISBN 90-6011-419-1. Prijs f 39,50.

Volt Brandweer 1935-1985

"Volt Brandweer 1935-1985" is de titel van een 32 pagina's tellend boekje dat onlangs verscheen ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de bedrijfsbrandweer van de Tilburgse Philips-vestiging "Volt". Auteur van het boekje is oud-Voltmedewerker Jan R.O. Trommelen, die op boeiende wijze een beeld geeft van de ontwikkeling van de bedrijfsbrandweer van een industrie, die zich bezighoudt met de productie van hoogwaardige elektronische apparatuur.

Onderwerpen die in het boekje aan bod komen zijn o.a.: de oorlogsjaren, de oprichting van de Bedrijfszelfbescherming en de vorming van een Algemene Hulpverleningsdienst. Voorts is er de nodige plaats ingeruimd voor een overzicht van de diverse branden, die in de loop der jaren in het bedrijf hebben gewoed, en die dank zij het snelle optreden van de bedrijfsbrandweer meestal in de kiem konden worden gesmoord.

RvP

Tweekirelluf Kruikenstad 1964/1986

De Carnavalsstichting Tilburg heeft ter gelegenheid van 22 jaar openbaar carnaval een jubileumboek uitgegeven onder de titel "Tweekirelluf Kruikenstad 1964/1986".

Deze 48 pagina's tellende uitgave werd geschreven door Ton van de Put en voorzien van vele fraaie foto's. De oplage is slechts 800 stuks. In Tilburg verkrijgbaar bij Boekhandel Gianotten Heuvelpoort 359, Het Nieuwe Centrum Westermarkt 28a, Drukkerij Stovers, Groeseindstraat 91 en bij Ton Nouwens, Gen. Smutslaan 19. Prijs f 5,-.

RP